

کنفرانس پراگ و مساله ملی در کوردستان

دکتر کامران امین آوه

• بهتر است رهبران احزاب مختلف کوردستان با کنار نهادن خصومت، خودمحموری و انحصارطلبی با ارائه طرح‌های پیشنهادی برای همکاری مشترک، ایجاد کنفرانس و پانلهایی گفتمان ملی، راه رسیدن به این جبهه و برنامه‌های مشترک را هموار سازند

در چند سال اخیر ما شاهد چندین نشست و گردهمایی از سوی اپوزیسیون ناهمگون ایرانی جهت یافتن راهکارها و مکانیسم‌های لازم برای اتحاد این نیروها، چگونگی دموکراسی و نظام آینده ایران بوده‌ایم. نمایندگان بخشی از احزاب کوردستان با شرکت فعال در سازماندهی و برگزاری این گردهمایی‌ها در پی گفتمانی برای حل مساله کورد در چارچوب ایران برآمده‌اند. هرچند انجام گفتمان سیاسی نفسا کاری است نیک، اما در گردهمایی‌هایی با چنین ترکیب ناهمگون و ناهمخوانی، یافتن زبان مشترک در میان نیروهایی که از نظر برنامه و نظام سیاسی مطلوب آنها، فرسنگها از هم فاصله داشته، برای اهدافی متمایز مبارزه می‌کنند، کاری است بغایت دشوار و به احتمال زیاد ناممکن. چرا که نظام مطلوب برای جریانهایی از قبیل سلطنت‌طلب‌ها، مشروطه‌خواهان، پان ایرانیستها، نیروهای وابسته به جبهه ملی، بخشی از شخصیت‌های چپ اصلاح‌طلب و ملی شده و دگر تمامیت‌خواهان خاک پرست با تاکید مشخص بر مقوله یک ملت - یک کشور، رد تنوع ملی و قوم خواندن ملل ایران به دور از خواست احزابی است که خواهان جامعه‌ای فدرال یا حق تعیین سرنوشت ملل تا حد جدایی و ... هستند. اختلاف این نیروها و شخصیت‌ها در رابطه با اصولی بنیادی در واقع خط قرمزی است که گذشتن از

آن به بهای پشت کردن به خواست و برنامه‌های اصلی آنها خواهد بود. اسناد منتشر شده کنفرانس پراگ در رابطه با مساله ملی در ایران نشان میدهد که گفتمان بسیاری از نیروها و شخصیت‌های سیاسی شرکت کننده، هنوز در دایره مقولاتی چون قوم بودن کوردها، هراس از بکار بردن واژه ملت، ترس از تجزیه ایران و حقوق شهروندی محدود مانده است. شخصیت‌های کورد شرکت کننده در کنفرانس پراگ نیز که در واقع نمایندگان بخشی از جریان‌های امروزی کوردستان میباشند، علیرغم تلاشهای خود، در جلب شرکت کنندگان ناهمگون این مباحث برای رسیدن به نقطه‌ای مشترک در رابطه با حل مساله ملی موفقیت قابل توجهی بدست نیاورده‌اند. امری که با توجه به گوناگونی و تنوع شرکت کنندگان نمیتوان بیشتر از این هم از آن انتظار داشت. از دیگر نکات قابل تعمق این کنفرانس، ترکیب شرکت کنندگان است که آقای جواد طالعی نیز در مقاله "نبود شفافیت مالی، چشم اسفندپار کنفرانس پراگ (1)" با نقد جوانب مختلف این کنفرانس، به درستی به روشن نبودن معیار گزینش گردانندگان و مهمانان آن اشاره کرده است. این مساله به شخصیت‌های کورد شرکت کننده در این مباحثات نیز برمیگردد. این افراد تنها نمایندگان بخشی از سازمانهای مطرح کوردستان هستند. تغییرات و انشعابات متعدد در حزب دمکرات و کومله موجب از بین رفتن نقش انحصاری آنها در سالهای اول بعد از انقلاب بهمن ۵۷ در جنبش ملی کورد شده است. از یک سو این احزاب با توجه به انشعابات مکرری که در آنها صورت گرفته، به چندین حزب و جریان مختلف تبدیل شده‌اند، از سوی دیگر احزاب کوچک و بزرگ دیگری نیز پا به عرصه مبارزه گذاشته‌اند که اگر از نظر تأثیرات فکری - عملی و داشتن نیرو از آنها بیشتر و کارا تر نباشند، کمتر نیستند. بنابراین بهتر است روشن شود که معیار گزینش افراد و سازمانها برای رسیدن به "اتحاد برای پیشبرد دموکراسی در ایران" در حالی که از شرکت برخی از احزاب کوردی جلوگیری یا از دعوت آنها چشم پوشی شده است، چه چیزی بوده

است؟؟؟!!

گردهماییهای تشکیل شده در سالهای اخیر نشان میدهد که چنین نشستهایی عملاً در ایجاد بستری مناسب برای اتحاد نیروهای ناهمگون و یافتن راه حلی برای مسأله ملی در ایران موفقیت چندانی نداشته، ناکارا بوده است. چه بسا بهتر میبود احزاب کوردستانی قبل از تلاشهای این چنینی برای یافتن زبان مشترک با طیفهای گوناگون و گاهی با پیشینههای ناروشن و چه بسا مخرب، دمکراسی را اول در خانه خود تجربه کرده، با یافتن زبان مشترک با هم‌زمان دیروز و احزاب متنوع کورد بدور از انحصارطلبی و خودمحوری، زمینه لازم را برای اتحاد و ایجاد جبهه متحد اپوزیسیون کورد مهیا میکردند تا با انسجام سازمانی - فکری بیشتری وارد گفت‌وگو و مذاکره برای یافتن راه حل مسأله ملی با نیروهای شوند که پایبند به اصول دمکراسی و احترام به حقوق ملل تحت ستم هستند. در شرایطی که جنبش ملی در کوردستان ایران از پراکندگی و تفرق بسیار رنج میبرد انجام گفت‌وگو یا به پای میز مذاکره رفتن بخشی از نمایندگان سیاسی ملت کورد با هر نیرو یا دولتی، بدون پشتیبانی و همکاری دیگر نیروهای سیاسی کورد راه به جایی نخواهد برد، در عمل با شکست مواجه شده، نخواهد توانست پشتیبانی و حمایت اکثریت مردم کورد را بدست آورد. دامنه تحولات سریعی که در منطقه صورت میگیرد دیر یا زود به ایران نیز خواهد رسید، در این راستا لازم است احزاب و شخصیت‌های سیاسی کوردستان آمادگی بایسته را برای انجام عکس‌العمل درست در مقابل حوادث پیش بینی نشده داشته باشند. این امر قبل از هر چیز در پیوند با تشکیل جبهه متحد کورد و تدوین برنامه‌های الهام گرفته از خواست‌های اساسی و دیرینه ملت کورد است تا بتواند نقش تاریخی خود را برای کسب حقوق ملی آن ایفا نماید. برای رسیدن به این هدف مهم بهتر است رهبران احزاب مختلف کوردستان با کنار نهادن خصومت، خودمحوری و انحصارطلبی با ارائه طرح‌های پیشنهادی برای همکاری مشترک، ایجاد کنفرانس و پانلهایی گفت‌وگو، راه رسیدن به این جبهه و برنامه‌ای مشترک را هموار سازند. تاخیر در این امر مهم تنها به ادامه پراکندگی در صف مبارزین کورد و در نتیجه تضعیف هر چه بیشتر جنبش ملی کورد خواهد انجامید.

1. news.gooya.com روشن نبود که برخی از گردانندگان و میهمانان میزگردها براساس چه معیارهایی برگزیده شده‌اند؟ توانائی‌ها یا مناسبات و دادوستدهای سیاسی؟ گردانندگان میزگردها، باید آدم‌های صحنه باشند. کسانی که بر خود و صحنه تسلط دارند، رفتار، تیپ ظاهری و طرز بیانشان جذب کننده است و دست کم آنقدر توانائی دارند که واژگان را درست و بدون دست اندازهای ناشی از دستپاچگی بیان کنند. در این زمینه‌ها، کنفرانس بعضاً همان همایش‌های کوچک محلی را تداعی می‌کرد که گروه‌های سیاسی در گوشه و کنار اروپا برگزار می‌کنند و ظرف سه دهه هیچ تحولی به خود ندیده است.

منبع:

اخبار روز: www.akhbar-rooz.com
دوشنبه ۱۲ آذر ۱۳۹۱ - ۳ دسامبر ۲۰۱۲